

Suvestinė redakcija nuo 2018-09-01 iki 2018-11-14

Įsakymas paskelbtas: TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14100

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 M. PROGRAMOS PRIEMONĖS
„RIZIKOS VALDYMAS“ VEIKLOS SRITIES „PASĖLIŲ, GYVŪNŲ IR AUGALŲ
DRAUDIMO ĮMOKOS“, SUSIJUSIOS SU PASĖLIŲ IR AUGALŲ DRAUDIMO
ĮMOKŲ KOMPENSAVIMU, ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2016 m. gegužės 25 d. Nr. 3D-327

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi ir siekdama įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Rizikos valdymas“ veiklos srities „Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokos“, susijusios su pasėlių ir augalų draudimo įmokų kompensavimu, įgyvendinimo taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministrė
Baltraitienė

Virginija

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2016 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 3D-327
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2018 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. 3D-418
redakcija)

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 M. PROGRAMOS PRIEMONĖS „RIZIKOS
VALDYMAS“ VEIKLOS SRITIS „PASĖLIŲ, GYVŪNŲ IR AUGALŲ DRAUDIMO
ĮMOKOS“, SUSIJUSIOS SU PASĖLIŲ IR AUGALŲ DRAUDIMO ĮMOKŲ
KOMPENSAVIMU, ĮGYVENDINIMO TAIŠYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Rizikos valdymas“ veiklos srities „Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokos“, susijusios su pasėlių ir augalų draudimo įmokų kompensavimu, įgyvendinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/2393 (OL 2017 L 350, p. 15), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009 (OL 2013 L 347, p. 608), su paskutiniais pakeitimais, padarytais su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/2393 (OL 2017 L 350, p. 15), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai (OL 2014 L 181, p. 48), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2017/723 (OL 2017 L 107, p. 1), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 639/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės, ir iš dalies keičiamas to reglamento X priedas (OL 2014 L 181, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2017/1155 (OL 2017 L 167, p. 1), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos

deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 907/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl mokėjimo agentūrų ir kitų įstaigų, finansų valdymo, sąskaitų patvirtinimo, užstatų ir dėl euro naudojimo (OL 2014 L 255, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 3 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2017/40 (OL 2007 L 5, p. 11), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/2305 (OL 2017 L 335, p. 1), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu C(2015)842 (toliau – Programa), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl Valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“ bei atsižvelgiant į Sausros kriterijus atitinkančio stichinio meteorologinio reiškinių ir nepalankių meteorologinių sąlygų įtakos augalų peržiemojimui nustatymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 3D-180 „Dėl Sausros kriterijus atitinkančio stichinio meteorologinio reiškinių ir nepalankių meteorologinių sąlygų įtakos augalų peržiemojimui nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymą Nr. D1-870 „Dėl stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo

taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės), Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-924 „Dėl Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklės) ir Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Tiesioginių išmokų taisyklės).

2. Taisyklės parengtos siekiant skatinti žemės ūkio sektoriuje veikiančius subjektus drausti savo produkciją nuo iššalimo ir sausros sukeltų padarinių ir taip valdyti vykdomos ūkinės veiklos riziką.

3. Taisyklės nustato Programos priemonės „Rizikos valdymas“ veiklos srities „Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokos“, susijusios su pasėlių ir augalų draudimo įmokų kompensavimu, įgyvendinimo ir finansavimo tvarką.

4. Sausra ir (arba) iššalimas laikomas įvykusi, jei jis yra užfiksuotas vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakyme Nr. D1-870 „Dėl stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“ ir (arba) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. kovo 31 d. įsakyme Nr. 3D-180 „Dėl sausros kriterijų atitinkančio stichinio meteorologinio reiškinių ir nepalankių meteorologinių sąlygų įtakos augalų peržiemojimui nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatytais, stichinio, katastrofinio meteorologinio ir (arba) hidrologinio reiškinių kriterijais ir tvarka.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

5. Šiose Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

5.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

5.2. **ES** – Europos Sąjunga.

5.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

5.4. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

5.5. **Savivaldybė** – savivaldybės administracija.

5.6. **ŽŪMIS** – Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema, veikianti kaip prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos valdymo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

6. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme, Administravimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

III SKYRIUS

PRIEMONĖS PRIORITETAI, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

7. Įgyvendinant Programos priemonės „Rizikos valdymas“ veiklos sritį „Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokos“ tiek, kiek ji susijusi su pasėlių ir augalų draudimo įmokų kompensavimu (toliau – priemonės veiklos sritis), prisidedama prie ES kaimo plėtros politikos trečiojo prioriteto „Skatinti maisto tiekimo grandinės organizavimą, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą, gyvūnų gerovę ir rizikos valdymą žemės ūkyje“ tikslinės srities „Ūkių rizikos prevencijos ir valdymo rėmimas“ įgyvendinimo.

8. Priemonės veiklos srities įgyvendinimas prisideda prie kompleksinio tikslo – inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida.

IV SKYRIUS

REMIAMA VEIKLA

9. Pagal priemonės veiklos sritį remiama augalininkystė, sodininkystė ir daržininkystė užsiimančių ūkio subjektų veikla, susijusi su pasėlių ir augalų, auginamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, draudimu nuo iššalimo ir (arba) sausros.

10. Pagal priemonės veiklos sritį remiami sektoriai:

10.1. augalininkystė;

10.2. sodininkystė;

10.3. daržininkystė.

V SKYRIUS

GALIMI PAREIŠKĖJAI

11. Paramos pagal šias taisykles gali kreiptis:

11.1. fiziniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla ir savo vardu įregistravę ūkininko ūkį ir valdą;

11.2. juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla ir savo vardu įregistravę valdą.

VI SKYRIUS

TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PARAMAI GAUTI

12. Paramos paraiškos tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po savivaldybės paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamosi registruose esančiais duomenimis.

13. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jeigu:

13.1. paramos paraišką teikia žemės ūkio veiklos subjektas, apdraudęs pasėlius ir (arba) augalus, auginamus Lietuvos Respublikos teritorijoje, nuo iššalimo ir (arba) sausros;

13.2. pareiškėjas užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

13.3. pareiškėjas draudžia savo produkciją nuo iššalimo ir (arba) sausros rizikų šiomis sąlygomis:

13.3.1. pagal draudimo sutartį numatomi padengti nuostoliai, kai dėl iššalimo ir (arba) sausros sunaikinama daugiau kaip 30 proc. ūkininko vidutinės metinės praėjusių trejų kalendorinių metų laikotarpio produkcijos (toliau – vidutinė trejų metų produkcija), kaip numatyta reglamento (ES) Nr. 1305/2013 37 straipsnio reikalavimuose;

13.3.2. draudimo liudijimas / draudimo paraiška pasirašomas ne ilgesniam kaip vienam augalų vegetacijos laikotarpiui ir jame turi būti nurodyta:

13.3.2.1. duomenys apie draudimo įmonę ir subjektą, kuriam nuosavybės teise priklauso draudžiama produkcija;

13.3.2.2. kiekvienos augalų rūšies draudimo įmokos suma;

13.3.2.3. kiekvienos augalų rūšies draudimo suma, draudimo laikotarpis, apdraustų augalų plotai pagal augalų rūšis ir rizikos, nuo kurių draudžiamasi, bei 30 proc. kiekvienos apdraustos produkcijos rūšies vidutinė metinė trejų kalendorinių metų produkcija;

13.3.2.4. subjekto įsipareigojimas imtis būtinų rizikos prevencijos priemonių.

14. Draudimo liudijime nereikalaujama nurodyti pareiškėjo būsimos gamybos tipo ar apimties ir nesiekama to nustatyti.

15. Žemės ūkio veiklos subjekto kiekvienos apdraustos produkcijos rūšies vidutinė metinė trejų metų produkcija apskaičiuojama pagal tos savivaldybės, kurioje yra registruotas žemės ūkio veiklos subjekto ūkis, Lietuvos statistikos departamento oficialiai skelbiamą vidutinį metinį praėjusių trejų metų produkcijos rūšies derlingumą tonomis iš hektaro.

VII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

16. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja, kad draudimo liudijime nurodytas pasėlio ar augalo rūšies bendras apdraustas plotas negali būti didesnis nei nurodytas bendras to paties pasėlio ar augalo rūšies plotas, deklaruotas žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotų deklaravimo dokumentuose. Tais atvejais, kai toje pačioje vietoje per augalų vegetaciją sodinami augalai ar sėjami pasėliai daugiau nei vieną kartą ir apie tai yra nurodyta draudimo dokumentuose, vienu vegetacijos laikotarpiu augančių pasėlių ir (arba) augalų rūšies plotas negali būti didesnis negu deklaruotas bendras šių pasėlių ir (arba) augalų plotas. Nustačius, kad augalo rūšies apdraustas plotas yra didesnis negu deklaruotas plotas, kompensacijos suma skaičiuojama atsižvelgiant į deklaruotą plotą.

VIII SKYRIUS PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

17. Pagal priemonės veiklos sritį, nepaisant to, įvyko draudžiamasis įvykis ar ne, pareiškėjui, apdraudusiam pasėlius ir (arba) augalus nuo iššalimo ir (arba) sausros, kai draudžiamasi nuo didesnių kaip 30 proc. produkcijos nuostolių, kompensuojama iki 65 proc. draudimo įmokos sumos, atsižvelgiant į didžiausiuosius draudimo įmokų įkainius 1 ha deklaruoto ploto pagal pasėlių ir (arba) augalų rūšis (sąrašas nurodytas 1 priede), kurie nustatomi atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu. Pagal šį punktą apskaičiuota kompensuojama suma pagal augalų rūšį suapvalinama euro centų tikslumu iki mažesnio skaičiaus.

IX SKYRIUS TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

18. Tinkamos finansuoti išlaidos – visa draudimo įmokos suma pagal šių Taisyklių reikalavimus atitinkančią draudimo sutartį, sumokėta draudimo įmonei:

18.1. faktiškai patirtos ir pagrįstos dokumentų originalais arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis;

18.2. patirtos ne anksčiau kaip nuo paramos paraiškos pateikimo savivaldybei dienos;

18.3. patirtos, atsiskaitant su draudimo įmonėmis, per finansų įstaigas.

19. Taisyklių 18 punkte nurodytos išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama pagal paramos paraišką neskiriama arba jeigu jos patirtos nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų Taisyklių X skyriuje.

X SKYRIUS PIRKIMO PROCEDŪROS

20. Pasėlių ir augalų draudimo paslaugų pirkimo procedūros turi būti vykdomos šių Taisyklių ir Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

21. Pareiškėjai, siekdami, kad patirtos išlaidos būtų laikomos tinkamomis finansuoti, perka pasėlių ir (arba) augalų draudimo paslaugas šia tvarka (pasėlių ir augalų draudimo paslaugų pirkimas negali būti vykdomas naudojantis Agentūros internetine svetaine www.nma.lt):

21.1. kai pareiškėjai yra perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme, – vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis;

21.2. kai pareiškėjai nėra perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme:

21.2.1. kai perkamų pasėlių ir (arba) augalų draudimo paslaugų vertė yra lygi arba viršija 58 000 Eur, – vadovaudamiesi Prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėmis. Pirkimas atliekamas derybų būdu, kai prekes, paslaugas ar darbus dėl techninių ar kitų objektyvių priežasčių gali pateikti (tiekti, atlikti, suteikti) tik konkretus tiekėjas ir nėra kitos alternatyvos;

21.2.2. kai perkamų pasėlių ir (arba) augalų draudimo paslaugų vertė yra mažesnė nei 58 000 Eur, tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti, kartu su paramos paraiška turi būti pateikti ne mažiau kaip trys skirtingų tiekėjų komerciniai pasiūlymai (su lygiaverčiais išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais), kuriais grindžiama visa prašoma paramos suma. Į mažiau nei tris tiekėjus galima kreiptis įsitikinus, kad rinkoje yra mažiau tiekėjų, kurie gali suteikti pasėlių ir (arba) augalų draudimo paslaugas.

22. Tinkamomis teikti pasėlių ir augalų draudimo paslaugas pripažįstamos draudimo įmonės ar kitų Ekonominės erdvės valstybių draudimo įmonių filialai, turintys teisę vykdyti turto draudimo veiklą pagal Lietuvos Respublikos draudimo įstatymą.

XI SKYRIUS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

23. Kvietimus teikti paramos paraiškas skelbia Agentūra Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

24. Skelbime apie paramos paraiškų priėmimą nurodoma:

24.1. savivaldybių, kuriose priimamos ir registruojamos paramos paraiškos, adresai;

24.2. priemonės veiklos sritis, pagal kurią kviečiama teikti paramos paraiškas;

24.3. paramos paraiškų pateikimo terminas;

24.4. informacija, kur galima rasti priemonės veiklos srities įgyvendinimo taisyklės ir paramos paraiškos formas;

24.5. kita Agentūros nustatyta informacija.

25. Pareiškėjas teikia vieną paramos paraišką daliai draudimo įmokų kompensuoti pagal vieną draudimo sutartį vienam augalų vegetacijos laikotarpiui.

26. Paramos paraiškos forma pateikiama šių Taisyklių 2 priede ir skelbiama ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse adresais: <http://zum.lrv.lt/ir> www.nma.lt. Dokumentai, kurie turi būti pateikti kartu su užpildyta paramos paraiška (toliau – susiję dokumentai), išvardyti paramos paraiškos formoje.

27. Paramos paraiška ir susiję dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildyta paramos paraiška ir susiję dokumentai nepriimami.

28. Paramos paraiška ir susiję dokumentai turi būti pateikti spausdintine forma (surinkti kompiuteriu) arba užpildyti ranka. Neaiškiai arba neįskaitomai ranka užpildytos paramos paraiškos ir susiję dokumentai nepriimami.

29. Paramos paraiška pateikiama prieš patiriant draudimo įmokų sumokėjimo draudimo įmonei išlaidas savivaldybės, kurioje įregistruota žemės ūkio valda, administracijai asmeniškai, per įgaliotą asmenį ar registruotu paštu. Turi būti pateikiamas vienas originalus paramos paraiškos egzempliorius ir susijusių dokumentų originalai arba kopijos. Kiekvienas paramos paraiškos ir susijusių dokumentų lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo parašu.

30. Paramos paraiškas iš pareiškėjų priima ir jas registruoja savivaldybės darbuotojai, vadovaudamiesi su Agentūra suderintais darbo procedūrų aprašais.

31. Pareiškėjas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų turi pranešti savivaldybei apie bet kurių duomenų, pateiktų paramos paraiškoje, taip pat apie kontaktinių duomenų pasikeitimus bei aplinkybių, kurios turi įtakos tinkamam įsipareigojimų vykdymui, atsiradimą. Po Taisyklių 38 punkte nurodyto savivaldybės sprendimo priėmimo, paramos paraiškos (2 priedas) IV skyriuje pateiktų duomenų tikslinti negalima, išskyrus atvejus, kai pareiškėjas pateikia savivaldybei įrodymus, kad duomenų iki sprendimo priėmimo negalėjo patikslinti dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*)

aplinkybių. Šiame punkte nurodytą informaciją pareiškėjas pateikia Taisyklių 29 punkte nurodytais būdais.

XII SKYRIUS PARAMOS PARAIŠKŲ VERTINIMAS

32. Paramos paraiškų, mokėjimo dokumentų, kitų vertinimo metu teikiamų dokumentų vertinimo procesą organizuoja bei atlieka savivaldybės darbuotojai, vadovaudamiesi su Agentūra suderintais ir iki paraiškų surinkimo pradžios patvirtintais darbo procedūrų aprašais.

33. Paramos paraiškos vertinimas negali trukti ilgiau kaip 10 darbo dienų nuo jos užregistravimo savivaldybėje dienos. Į 10 darbo dienų paramos paraiškų vertinimo terminą neįskaičiuojami paklausimų pareiškėjui ar kitoms institucijoms dėl papildomos informacijos pateikimo ir atsakymų gavimo terminai.

34. Užregistravus paramos paraišką, patikrinama, ar:

34.1. paramos paraiška ir reikalaujami dokumentai pateikti nepasibaigus kvietime teikti paramos paraiškas nurodytam paramos paraiškų pateikimo terminui;

34.2. paramos paraiška ir reikalaujami dokumentai pateikti vienu iš Taisyklių 29 punkte nurodytų būdų;

34.3. pateikta paramos paraiška atitinka Taisyklių 2 priede nustatytą paramos paraiškos formą ir Taisyklių 26–29 punktuose nustatytus reikalavimus;

34.4. pateikti visi paramos paraiškos formoje išvardyti dokumentai;

34.5. paramos paraiška atitinka priemonės veiklos srities prioritetus, tikslines sritis ir kompleksinius tikslus, nurodytus Taisyklių III skyriuje;

34.6. paramos paraiška ir draudimo paraiška atitinka tinkamumo sąlygas ir reikalavimus gauti paramą, nurodytus Taisyklių VI skyriuje;

34.7. pasėlių ir (arba) augalų draudimo paslaugų pirkimas atliktas laikantis pirkimo procedūrų, numatytų Taisyklių X skyriuje. Tuo atveju, kai pareiškėjas paramos paraiškoje nurodė, kad jis yra perkančioji organizacija ir pasėlių ir (arba) augalų draudimo paslaugos pirkimą atliko vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis, savivaldybė nedelsdama kreipiasi raštu ir (arba) el. paštu į Agentūrą, prašydama įvertinti pareiškėjo atlikto pasėlių ir (arba) augalų draudimo paslaugų pirkimo tinkamumą ir informuoti apie įvertinimo rezultatus;

34.8. numatomos patirti išlaidos tinkamos finansuoti pagal pateiktą paramos paraišką ir susijusius dokumentus.

35. Agentūra, gavusi iš savivaldybės Taisyklių 34.7 papunktyje nurodytą paklausimą:

35.1. atlieka pareiškėjo atlikto pasėlių ir (arba) augalų draudimo paslaugų pirkimo tinkamumo įvertinimą darbo procedūrų aprašuose nustatyta tvarka;

35.2. patikrinusi, ar pasėlių ir (arba) augalų draudimo paslaugų pirkimas atliktas tinkamai, apie patikrinimo rezultatus raštu informuoja savivaldybę.

36. Iškilus klausimų, susijusių su paramos paraiškos vertinimu, savivaldybė gali paprašyti pareiškėjo pateikti papildomus dokumentus ar trūkstamą informaciją, nuroydama duomenų pateikimo terminą, kuris negali būti ilgesnis kaip 10 darbo dienų. Šiuo atveju savivaldybė pareiškėjui išsiunčia pranešimą raštu ir (arba) el. paštu, jeigu asmuo paramos paraiškoje sutiko, kad informacija jam būtų teikiama tokiu būdu. Per savivaldybės nustatytą terminą nepateikus reikalaujamų dokumentų ar trūkstamos informacijos, paramos paraiška atmetama.

37. Savivaldybei gavus informacijos, kad dėl pareiškėjo veiklos yra pradėtas ar atliekamas ikiteisminis tyrimas, galintis turėti įtakos įgyvendinant paramos paraiškoje nurodytą veiklą, savivaldybė sustabdo paramos paraiškos vertinimą, kol bus gautos teisėsaugos institucijų išvados, ir apie tai informuoja ministeriją ir Agentūrą.

38. Savivaldybė priima sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo ir informuoja pareiškėjus per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo, išsiųsdama pranešimą apie priimtą sprendimą registruotu raštu ir el. paštu, jei asmuo paramos paraiškoje sutiko, kad informacija jam būtų teikiama tokiu būdu. Pranešime apie skiriamą paramą privalo būti nurodyta:

38.1. kad šią paramą iš dalies finansuoja EŽŪFKP;

38.2. apskaičiuotas preliminarus paramos sumos dydis (nurodant, kad tokio dydžio paramos suma bus išmokama tuo atveju, jei draudimo sutartis per jos galiojimo laikotarpį nebus tikslinama ar nutraukta ir jei bus tenkinamos kitos paramos skyrimo sąlygos) bei paramos išmokėjimo tvarka;

38.3. informacija apie galimybę šių Taisyklių XIV skyriaus nustatyta tvarka kreiptis dėl dalinės kompensacijos, kuri lygi 50 proc. apskaičiuotos preliminarios paramos sumos, atsižvelgiant į sumokėtą draudimo įmokos sumą (toliau – dalinė kompensacija), išmokėjimo.

39. Pranešime apie priimtą sprendimą neskirti paramos privalo būti nurodyti sprendimo priėmimo pagrindai ir sprendimo apskundimo tvarka.

40. Pareiškėjas tampa paramos gavėju nuo sprendimo dėl paramos skyrimo priėmimo dienos.

41. Jei pareiškėjas mirė po paramos paraiškos pateikimo, bet iki sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, paramos paraiška išregistruojama.

42. Paramos gavėjui mirus ar esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms, dėl kurių paramos gavėjas negali vykdyti priimtų įsipareigojimų po sprendimo skirti paramą priėmimo, pareiškėjo priimti įsipareigojimai gali būti perduoti asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jeigu jis įsipareigojimų perėmimo metu atitinka pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus. Asmuo, perimantis paramos gavėjo įsipareigojimus, pateikia savivaldybei rašytinį prašymą dėl įsipareigojimų perėmimo ir paramos gavėjo mirties arba nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių patvirtinimo dokumentus.

XIII SKYRIUS MOKĖJIMO DOKUMENTŲ TEIKIMO, VERTINIMO IR PARAMOS MOKĖJIMO TVARKA

43. Paramos gavėjas, sumokėjęs draudimo įmonei visas draudimo sutartyje nurodytas draudimo įmokas bei einamaisiais metais deklaravęs žemės ūkio naudmenas pagal Tiesioginių išmokų taisykles, nuo einamųjų metų birželio 1 d. iki einamųjų metų rugpjūčio 15 d. savivaldybei pateikia:

43.1. draudimo sutartį bei visų jos pakeitimų (tuo atveju, jei draudimo sutartis per jos galiojimo laikotarpį buvo tikslinama ar buvo nutraukta) kopijas, išskyrus atvejus, kai šie dokumentai pateikti 63 ir 64 punktuose nustatyta tvarka;

43.2. visų įvykusių draudiminių įvykių (jei jų buvo) žalų pranešimų originalus arba kopijas, paaiškinimus dėl augalų atsėjimo ar atsodinimo, jeigu drausti plotai yra didesni negu deklaruoti;

43.3. visų draudimo sutartyje nurodytų draudimo įmokų sumokėjimo patvirtinimo dokumentų kopijas, išskyrus atvejus, kai šie dokumentai pateikti 63 ir 64 punktuose nustatyta tvarka ir įmokos suma nesikeitė.

44. Taisyklių 43 punkte nurodyti dokumentai (toliau – mokėjimo dokumentai) pateikiami savivaldybei asmeniškai, per įgaliotą asmenį ar registruotu paštu. Turi būti pateikiami mokėjimo dokumentų originalai arba kopijos, patvirtintos paramos gavėjo parašu. Kiekvienas mokėjimo dokumento lapas turi būti patvirtintas paramos gavėjo parašu.

45. Savivaldybės darbuotojai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo 43 punkte nurodytų dokumentų gavimo atlieka paramos gavėjo pateiktų dokumentų tikrinimą. Į 10 darbo dienų dokumentų vertinimo terminą neįskaičiuojami paklausimų paramos gavėjui ar kitoms institucijoms dėl papildomos informacijos pateikimo ir atsakymų gavimo terminai.

46. Paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių norėdamas pratęsti mokėjimo dokumentų pateikimo terminą, savivaldybei iki Taisyklių 43 punkte nurodyto termino pabaigos Taisyklių 44

punkte nurodytais būdais pateikia argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo. Visais atvejais dokumentų pateikimo terminas negali būti pratęstas daugiau nei 30 kalendorinių dienų.

47. Priėmus mokėjimo dokumentus, patikrinama, ar:

47.1. reikalaujami dokumentai pateikti nepasibaigus dokumentų pateikimo terminui;

47.2. reikalaujami dokumentai pateikti vienu iš Taisyklių 44 punkte nurodytų būdų;

47.3. pateikti visi reikalaujami dokumentai;

47.4. pagal pateiktus mokėjimo dokumentus pareiškėjas atitinka tinkamumo sąlygas ir reikalavimus gauti paramą, nurodytus Taisyklių VI skyriuje;

47.5. paramos gavėjas laikosi įsipareigojimų, nurodytų Taisyklių VII skyriuje;

47.6. ar išlaidos tinkamos finansuoti pagal Taisyklių IX skyriuje nustatytus reikalavimus.

48. Savivaldybė, įvertinusi pateiktus mokėjimo dokumentus, paramos gavėjui apskaičiuotą mokėtinos paramos sumos dydį (įskaitant XIV skyriaus nustatyta tvarka išmokėtą dalinės kompensacijos sumą), apie kurią paramos gavėjas buvo informuotas Taisyklių 38 punkte nustatyta tvarka, perskaičiuoja tuo atveju, jei:

48.1. pakeitus draudimo sutartį, keitėsi apdraustų pasėlių ir augalų plotas, draudimo suma ir (arba) draudimo įmokos suma arba jeigu draustas plotas yra didesnis negu deklaruotas;

48.2. draudimo sutartis buvo nutraukta ir dėl to paramos gavėjas sumokėjo mažesnę draudimo įmokos sumą, nei buvo nurodyta savivaldybei kartu su paramos paraiška pateiktoje draudimo sutartyje;

48.3. dalis paramos gavėjo sumokėtos draudimo įmokos sumos buvo jam gražinta.

49. Iškilus klausimų, susijusių su dokumentų vertinimu, savivaldybė gali paprašyti paramos gavėjo pateikti papildomus dokumentus ar trūkstamą informaciją, nurodydama duomenų pateikimo terminą, kuris negali būti ilgesnis kaip 10 darbo dienų. Šiuo atveju savivaldybė paramos gavėjui išsiunčia pranešimą raštu ir (arba) el. paštu, jeigu asmuo paramos paraiškoje sutiko, kad informacija jam būtų teikiama tokiu būdu.

50. Per savivaldybės nustatytą terminą nepateikus reikalaujamų dokumentų ar trūkstamos informacijos, mokėjimo dokumentai vertinami pagal turimus duomenis.

51. Savivaldybė per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo registruotu laišku informuoja paramos gavėją apie patikslintą mokėtinos paramos sumos dydį (įskaitant XIV skyriaus nustatyta tvarka išmokėtą dalinės kompensacijos sumą) arba apie priimtą sprendimą paramos neskirti, nurodydama sprendimo priėmimo pagrindus ir sprendimo apskundimo tvarką. Jei paramos suma, apie kurią paramos gavėjas buvo informuotas 38 ir (arba) 70 punktuose nustatyta tvarka, nesikeičia, paramos gavėjas pakartotinai nėra informuojamas.

52. Savivaldybė, per 5 darbo dienas nuo paramos gavėjo pateiktų mokėjimo dokumentų paramai gauti tikrinimo pabaigos (Taisyklių 51 punktas), suveda į ŽŪMIS šių Taisyklių 3 priede nurodytus duomenis apie lėšų poreikį daliai draudimo įmokų kompensuoti.

53. Agentūra, gavusi Taisyklių 52 punkte nurodytus duomenis:

53.1. atlieka patikrą vietoje darbo procedūrų aprašuose nustatyta tvarka;

53.2. el. paštu kreipiasi į draudimo įmonės dėl gautų duomenų patikrinimo, pateikdama Taisyklių 4 priede nurodytus duomenis apie visus paramos gavėjus bei draudimo įmokų sumas, ir informacijos apie apdraustų laukų geografinę padėtį suteikimo;

54. Agentūra, gavusi iš draudimo įmonių informaciją apie paramos gavėjus ir sumokėtas draudimo įmokų sumas (draudimo įmonės informaciją teikia pagal Agentūros ir draudimo įmonės dvišalėje sutartyje suderintas duomenų teikimo formas ir terminus), atrenka visas draudimo sutartis, dėl kurių nustatyti įmokų neatitikimai, ir atlieka duomenų administracinę patikrą darbo procedūrų aprašuose nustatyta tvarka.

55. Agentūrai gavus informacijos, kad dėl pareiškėjo veiklos yra pradėtas ar atliekamas ikiteisminis tyrimas, galintis turėti įtakos įgyvendinant paramos paraiškoje nurodytą veiklą, Agentūra sustabdo pareiškėjo duomenų administracinę patikrą, kol bus gautos teisėsaugos institucijų išvados, ir apie tai informuoja ministeriją ir savivaldybę.

56. Agentūra apie patikros vietoje metu ir duomenų administracinės patikros metu nustatytus neatitikimus ir (ar) kitas vertinimo metu rastas klaidas raštu ir (ar) el. paštu informuoja savivaldybę. Savivaldybė, gavusi minėtą informaciją, patikslina duomenis ŽŪMIS bei sprendimus ir apie tai informuoja Agentūrą ir atitinkamą paramos gavėją Taisyklių 51 punkte nurodytu būdu.

57. Paramos lėšoms išmokėti taikomas išlaidų kompensavimo būdas.

58. Paramos gavėjui išmokėta paramos suma negali viršyti paramos gavėjui apskaičiuotos galutinės mokėtinos paramos sumos. Tuo atveju, jei paramos gavėjui apskaičiuota galutinė mokėtina paramos suma yra mažesnė už išmokėtą dalinę kompensacijos sumą, paramos gavėjas privalo grąžinti gautą paramą ar jos dalį Agentūrai.

59. Informacija apie paramos gavėjus skelbiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt, nurodant priemonės pavadinimą, paramos gavėjo vardą ir pavardę arba pavadinimą, ir sumas, kurias gavo kiekvienas paramos gavėjas.

60. Visa paramos suma išmokama tiesiogiai paramos gavėjui. Paramos gavėjui dalinė kompensacija išmokama iki einamųjų metų liepos 30 d., visa apskaičiuota paramos suma išmokama per metus nuo sprendimo skirti paramą priėmimo. Kai Agentūra dėl nuo jos valios nepriklausančių aplinkybių negali išmokėti visos paramos sumos per metus, parama išmokama per kitus dvejus

kalendorinius metus nuo sprendimo skirti paramą priėmimo, bet ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d. Pasibaigus šiame punkte nurodytiems terminams, parama nebeišmokama.

61. Parama mokama neatsižvelgiant į tai, ar draudžiamasis įvykis įvyko, ar ne.

62. Paramos gavėjas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų Taisyklių 44 punkte nurodytais būdais turi pranešti savivaldybei apie mokėjimo dokumentų pasikeitimus.

XIV SKYRIUS DALINĖS KOMPENSACIJOS MOKĖJIMO TVARKA

63. Paramos gavėjas turi teisę kreiptis dėl dalinės kompensacijos, 50 proc. sprendime, nurodytame 38 punkte, apskaičiuotos preliminarios paramos sumos, atsižvelgiant į sumokėtą draudimo įmokos sumą, išmokėjimo. Tokiu atveju, gavęs pranešimą apie sprendimą skirti paramą ir sumokėjęs draudimo įmonei visas draudimo sutartyje nurodytas draudimo įmokas, paramos gavėjas iki einamųjų metų balandžio 1 d. savivaldybei pateikia:

63.1. draudimo sutartį bei visų jos pakeitimų (tuo atveju, jei draudimo sutartis per jos galiojimo laikotarpį buvo tikslinama ar buvo nutraukta) kopijas;

63.2. visų draudimo sutartyje nurodytų draudimo įmokų sumokėjimo patvirtinimo dokumentų kopijas.

64. Taisyklių 63 punkte nurodyti dokumentai (toliau – mokėjimo dokumentai) pateikiami savivaldybei asmeniškai, per įgaliotą asmenį ar registruotu paštu. Kiekvienas mokėjimo dokumento lapas turi būti patvirtintas paramos gavėjo parašu.

65. Savivaldybės darbuotojai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo 63 punkte nurodytų dokumentų gavimo atlieka paramos gavėjo pateiktų dokumentų tikrinimą. Į 10 darbo dienų dokumentų vertinimo terminą neįskaičiuojami paklausimų paramos gavėjui ar kitoms institucijoms dėl papildomos informacijos pateikimo ir atsakymų gavimo terminai.

66. Priėmus mokėjimo dokumentus, patikrinama, ar:

66.1. reikalaujami dokumentai pateikti nepasibaigus dokumentų pateikimo terminui;

66.2. reikalaujami dokumentai pateikti vienu iš Taisyklių 64 punkte nurodytų būdų;

66.3. pateikti visi reikalaujami dokumentai;

66.4. pagal pateiktus mokėjimo dokumentus pareiškėjas atitinka tinkamumo sąlygas ir reikalavimus gauti paramą, nurodytus Taisyklių VI skyriuje;

66.5. paramos gavėjas laikosi įsipareigojimų, nurodytų Taisyklių VII skyriuje;

66.6. ar išlaidos tinkamos finansuoti pagal Taisyklių IX skyriuje nustatytus reikalavimus.

67. Savivaldybė, įvertinusi pateiktus mokėjimo dokumentus, paramos gavėjui apskaičiuoja mokėtinos dalinės kompensacijos sumos dydį. Paramos sumos bei mokėtinos dalinės kompensacijos sumos dydį, apie kurį paramos gavėjas buvo informuotas Taisyklių 38 punkte nustatyta tvarka, savivaldybė perskaičiuoja tuo atveju, jei:

67.1. pakeitus draudimo sutartį, keitėsi apdraustų pasėlių ir augalų plotas, draudimo suma ir (arba) draudimo įmokos suma;

67.2. draudimo sutartis buvo nutraukta ir dėl to paramos gavėjas sumokėjo mažesnę draudimo įmokos sumą, nei buvo nurodyta savivaldybei kartu su paramos paraiška pateiktoje draudimo sutartyje;

67.3. dalis paramos gavėjo sumokėtos draudimo įmokos sumos buvo jam grąžinta.

68. Iškilus klausimų, susijusių su dokumentų vertinimu, savivaldybė gali paprašyti paramos gavėjo pateikti papildomus dokumentus ar trūkstamą informaciją, nurodydama duomenų pateikimo terminą, kuris negali būti ilgesnis kaip 10 darbo dienų. Šiuo atveju savivaldybė paramos gavėjui išsiunčia pranešimą raštu ir (arba) el. paštu, jeigu asmuo paramos paraiškoje sutiko, kad informacija jam būtų teikiama tokiu būdu.

69. Per savivaldybės nustatytą terminą nepateikus reikalaujamų dokumentų ar trūkstamos informacijos, mokėjimo dokumentai vertinami pagal turimus duomenis.

70. Savivaldybė per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo registruotu laišku informuoja paramos gavėją apie patikslintą mokėtinos dalinės kompensacijos sumos dydį arba apie priimtą sprendimą paramos neskirti, nurodydama sprendimo priėmimo pagrindus ir sprendimo apskundimo tvarką. Jei paramos suma, apie kurią paramos gavėjas buvo informuotas 38 punkte nustatyta tvarka, nesikeičia, paramos gavėjas pakartotinai nėra informuojamas.

71. Savivaldybė, per 5 darbo dienas nuo paramos gavėjo pateiktų mokėjimo dokumentų paramai gauti tikrinimo pabaigos, pateikia Agentūrai el. paštu nacparama@nma.lt, Taisyklių 5 priede nurodytus duomenis apie lėšų poreikį daliai draudimo įmokų kompensuoti.

XV SKYRIUS SANKCIJOS

72. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiame) projektą paramos gavėjui gali būti taikomos ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos sankcijos, skaičiuojamos nuo savivaldybės, prieš sankcijos taikymą apskaičiuotos mokėtinos paramos sumos.

73. Pagal priemonės veiklos sritį pareiškėjui arba paramos gavėjui nesilaikant teisės aktų reikalavimų ar pažeidžiant paramos paraiškos sąlygas, numatomos sankcijų rūšys: paramos sumažinimas, paramos neskylimas ir (arba) paramos susigrąžinimas, kitos poveikio priemonės dėl

su gauta arba prašoma parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymo.

74. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“.

75. Paramos suma neišmokama paramos gavėjui, jeigu Agentūra administracinės patikros metu nustato, kad:

75.1. paramos gavėjas ar jo pateikti dokumentai neatitinka Taisyklių reikalavimų;

75.2. paramos gavėjas nėra sumokėjęs visos draudimo sutartyje nustatytos draudimo įmokos sumos.

76. Kai patikros vietoje metu nustatoma, jog pasėlių ir (arba) augalų plotas, nurodytas draudimo sutartyje (toliau – apdraustas plotas), yra didesnis negu patikros vietoje metu nustatytas pagal Tiesioginių išmokų taisykles deklaruotas plotas (toliau – nustatytas plotas) (skaičiuojama kiekvienai pasėlių ir (arba) augalų rūšiai atskirai):

76.1. paramos suma arba jos dalis mokama paramos gavėjui už patikros vietoje metu nustatytą plotą, jeigu apdraustas plotas už nustatytą plotą yra ne didesnis kaip 3 proc. arba ne didesnis kaip 2 ha;

76.2. paramos suma arba jos dalis mokama paramos gavėjui už patikros vietoje metu nustatytą plotą, iš jo atėmus apdrausto ir nustatyto ploto skirtumą, padaugintą iš 1,5, jeigu apdraustas plotas už nustatytą plotą yra didesnis kaip 3 proc. arba didesnis kaip 2 ha;

76.3. parama paramos gavėjui neskiriama, jeigu apdraustas plotas už nustatytą plotą yra didesnis nei 40 proc.

77. Paramos gavėjui pažeidus pirkimų vykdymo tvarką, sankcijos taikomos pagal Sankcijų paramos gavėjams, pažeidusiems pirkimų vykdymo tvarką, taikymo metodiką, patvirtintą Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2013 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. BR1-83 „Dėl Sankcijų paramos gavėjams, pažeidusiems pirkimų vykdymo tvarką, taikymo metodikos patvirtinimo“.

78. Sankcijos sumuojamos už kiekvieną pažeidimą taikant atskirą sankciją ir sankcijų suma atimama iš paramos gavėjui apskaičiuotos paramos sumos. Jeigu sankcijų suma viršija apskaičiuotą paramos sumą – parama nemokama.

79. Gražintinos lėšos, susidariusios įgyvendinant Taisykles, administruojamos vadovaujantis Gražintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemonės,

administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 137 „Dėl Gražintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemones, administravimo taisyklių patvirtinimo“.

80. Sankcijos netaikomos, jei nustatytų reikalavimų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių.

XVI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

81. Ministerijos prašymu, Agentūra teikia ministerijai jos prašomą informaciją, susijusią su pagal šias Taisykles teikiama parama.

82. Dokumentų saugojimo, sprendimų apskundimo tvarką ir kitus klausimus, neaptartus šiose Taisyklėse, reglamentuoja Administravimo taisyklės ir kiti teisės aktai.

83. Pareiškėjai, gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėtų išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

84. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

85. Pasikeitus šioms Taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems paramos gavėjams, išskyrus atvejus, kai žemės ūkio ministro įsakyme numatyta kitaip.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-418](#), 2018-06-27, paskelbta TAR 2018-06-27, i. k. 2018-10623

Priedų pakeitimai:

1 priedas

2 priedas

3-4 priedai

5 priedas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-596](#), 2016-10-17, paskelbta TAR 2016-10-17, i. k. 2016-25257

Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 25 d. įsakymo Nr. 3D-327 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Rizikos valdymas“ veiklos srities „Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokos“, susijusios su pasėlių ir augalų draudimo įmokų kompensavimu, įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo” pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-275](#), 2017-04-27, paskelbta TAR 2017-04-28, i. k. 2017-07074

Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 25 d. įsakymo Nr. 3D-327 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Rizikos valdymas“ veiklos srities „Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokos“, susijusios su pasėlių ir augalų draudimo įmokų kompensavimu, įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo” pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-753](#), 2017-11-23, paskelbta TAR 2017-12-04, i. k. 2017-19330

Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 25 d. įsakymo Nr. 3D-327 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Rizikos valdymas“ veiklos srities „Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokos“, susijusios su pasėlių ir augalų draudimo įmokų kompensavimu, įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo” pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-418](#), 2018-06-27, paskelbta TAR 2018-06-27, i. k. 2018-10623

Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 25 d. įsakymo Nr. 3D-327 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Rizikos valdymas“ veiklos srities „Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokos“, susijusios su pasėlių ir augalų draudimo įmokų kompensavimu, įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo” pakeitimo